

Center for Career Development

by LINKgroup

Budućnost izdavaštva **Kako napraviti** **elektronsku publikaciju?**

Zoran Imširagić

Izdavaštvo i publikacije

Šta je izdavaštvo?

- Komercijalna izrada i izdavanje literature, informacija, muzičkih numera ili bilo kog zapisa ili umetničkog dela. (Marrion-Webster rečnik)
- Posao proizvodnje knjiga, magazina i sl. sa ciljem javne prodaje. (Ibid)
- Priprema i izdavanje (knjige, muzike i drugih materijala) za javnu distribuciju, a naročito za prodaju. (TheFreeDictionary)
- Izdavaštvo je proces proizvodnje i širenje literature, muzike ili informacije – aktivnost kojom informacija biva dostupna javnosti. (Wikipedia)

Izdavaštvo i publikacije

Šta je publikacija?

- Ukrakto: Proizvod izdavaštva. Sve što izađe kao proizvod u procesu izdavaštva.

Vrste publikacija:

- Knjige
- Časopisi i novine
- Stručne naučne publikacije
- ...

Mediji izdavaštva

- **Papir** - štampani mediji
- **Ekran** - digitalni mediji
 - web stranice
 - aplikacije različitih uređaja
 - Epub - elektronske publikacije

Publika

Različita publika ima različite načine konzumiranja publikacija.

- Starosna dob
 - Deca
 - Tinejdžeri
 - Aktivni odrasli
 - Stari
- Obrazovanje
- Nivo tehnološkog razvoja
- Kulturološka obeležja

Trendovi - Trenutno stanje

- U svetu, broj korisnika elektronskih uređaja, naročito mobilnih, je stalnom rastu.
- U razvijenim zemljama veliki broj ljudi čita i prati elektronske publikacije, pa postoje već razrađeni servisi.
- Stanje u regionu:
 - Ljudi su još uvek tradicionalno vezani za štampana izdanja.
 - Povećava se broj korisnika računara i mobilnih uređaja.
 - Velika upotreba različitih aplikacija menja svest i potrebe korisnika.

Trendovi - Kuda plovi ovaj brod?

- Povećana upotreba i navika korišćenja različitih urađaja za praćenje sadržaja će nemonovno stvoriti potrebu za prebacivanjem sadržaja iz štampanog u elektronski oblik.
- Troškovi proizvodnje elektronskih publikacija su mnogostruko niži nego kod štampanih.
 - Korisnik ulaže u medij umesto izdavača. Nema potrebe za štampom.
 - Distribucija je mnogo jednostavnija.

Elektronsko izdavaštvo

- Izdavaštvo bez štampe i papira. Sa pojavom sve većeg broja nosivih digitalnih uređaja (tableti, pametni telefoni i sl.) digitalno izdavaštvo biva još zastupljenije.
- Danas postoje digitalne knjižare koje prodaju ovakva izdanja u millionskim tiražima - Apple iTunes, Amazon, Google Play Bookstore...
- Zavisno od knjižare postoje zatvoreni i otvoreni formati digitalnih publikacija. EPUB standard je otvoren i time je postao najpopularniji.

Komparativne prednosti u odnosu na štampana izdanja ZA KORISNIKA

Elektronske publikacije

- Čitanje na različitim uređajima
- Preuzimanje bukvalno svuda gde postoji pristup internetu
- Bogat interaktivni sadržaj

Štampane publikacije

- Samo na papiru i području distribucije
- Samo u području distribucije
- Statičan sadržaj

Komparativne prednosti u odnosu na štampana izdanja ZA IZDAVAČA

Elektronske publikacije

- Čim se završi slog ide u distribuciju
- Manji troškovi - nema štampe i glomazne distribucije
- Nema remitende

Štampane publikacije

- Nakon sloga - štampa, pa distribucija
- Ogromne štamparije i fizička mreža distribucije
- Gubitak na remitendi

Formati digitalnih publikacija

PDF

- Print i interaktivna verzija

SWF

- Flash baziran prikaz koji podržava interaktivnosti

EPUB

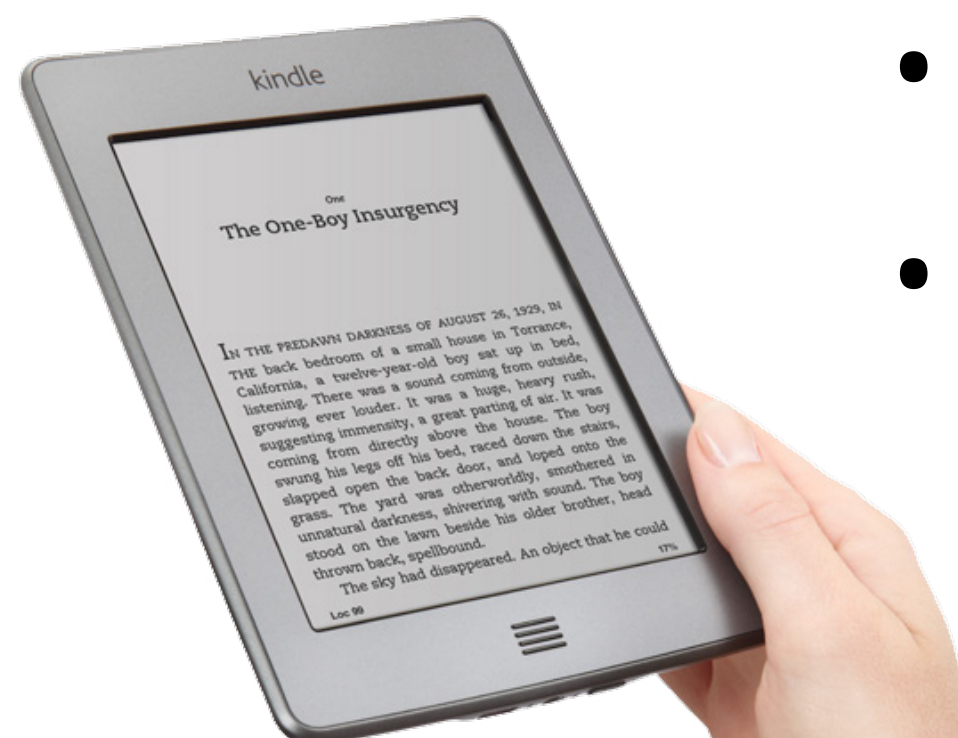
- Fiksni i fleksibilni
- **DOC, PPT, RTF...**

Uređaji i čitači elektronskih publikacija

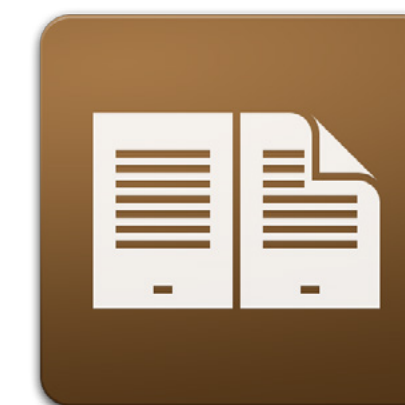
Uređaji

- Računari
- Tablet računari
- Pametni telefoni
- Specijalizovani čitači

Čitači (softverski)

- Adobe Digital Editions
- Apple iBooks
- Amazon Kindle
- Epub dodaci za web čitače
- Samostalni epub čitači za mobilne uređaje

iBooks

Elektronske publikacije iz Adobe InDesigna do CC2015

PDF iz InDesigna

- **Interaktivni** - podržava interaktivne elemente
- **Za štampu** - podržava samo prikaz interaktivnih elemenata

EPUB iz InDesigna (HTML baziran)

- **Fiksni** - zadržava originalan dizajn. Pogodan kada dizajn ima više grafičkih elemenata (slika, okvira, video i hiperlinkova).
- **Fleksibilni** (Reflowable) - menja prikaz u zavisnosti od veličine ekrana, pa je pogodan kada dokument sadrži uglavnom tekst.

Kontrola fleksibilne digitalne publikacije

Fleksibilna publikacija neće preneti izgled dizajna napravljenog u InDesignu. Bilo bi dobro podesiti elemente dizajna tako da mogu da se smisleno vide u EPUB-u.

- Articles
- Opcije izvoza objekata (Object Export Options)
- Mapiranje stilova
- Navigacioni sadržaj
- Opcije konverzije dokumenta u EPUB

Fiksne digitalne publikacije

- Zadržavaju dizajn napravljen u InDesingu, što ih čini bližim štampanim publikacijama.
- Nažalost, različiti Epub čitači ih prikazuju drugačije i ne nude sve interaktivnosti ugrađene u njih.

Zato je Adobe sa CC2105 ponudio online servis kroz koji je omogućeno da se publikacije vide jednako dobro na svim platformama sa svim ugrađenim interaktivnostima.

Pogledajte Epub dokument:

<https://goo.gl/R5jnE2>

Pitanja?

Hvala na pažnji.

Zoran Imširagić

zoran.imsiragic@gmail.com